

Central Mödrhälsovård VGR
Regionhälsan, Västra Götalandsregionen
2024-01-30

Metodbeskrivning av ABCD-samtal

ABCD-samtal bör ske inom en vecka efter första kontakten, för att göra det möjligt att tidigt upptäcka intag av substanser som kan skada fostret.

Vid första besöket på barnmorskemottagningen (BMM) genomförs ABCD-samtalet som står för: **A** = Alkohol, **B** = Borttagande/bevarande av läkemedel, **C** = Cigaretter/snus, **D** = Droger. Formuläret "Meny Agenda" ("samtalsringarna") används. Det är viktigt att den gravida får dryfta det som är angeläget för den gravida och, i möjligaste mån, bestämma i vilken ordning ämnena tas upp. Det är samtidigt viktigt att ABCD-ämnena hinner gås igenom vid detta tidiga samtal, **eftersom dessa inte kan vänta till andra graviditetsbesöket**. Därför kan barnmorskan behöva varsamt styra fördelningen av samtalstiden.

I fallen nämnda nedan konsulteras barnmorskan på Haga MBHV-team (Göteborg och Södra Bohuslän) eller resursteam (övriga regionen) snarast. Målet är att den gravida får träffa Haga- eller resursbarnmorskan på BMM inom en vecka. Ibland begränsas konsultationen till en rådgivning, enligt Haga- eller resursbarnmorskans bedömning.

A: När den gravida önskar tala om alkohol lämnas **AUDIT** formuläret och den gravida beskriver sin konsumtion året innan graviditet. Barnmorskan går igenom varje svar, och på detta sätt uppstår en dialog. Vid 6–9 poäng: återbesökstid inom en vecka för fortsatt samtal. Vid ≥ 10 poäng *eller* oro kring alkoholkonsumtionen kontaktas Haga MBHV-team eller resursteam. **Se även nedan.**

Den gravida tillfrågas även om alkoholintag under pågående graviditet. Vid intag av alkohol görs **TLFB** (Time Line Follow Back) för att kartlägga exakta tidpunkter och mängder.

- Vid enstaka binge-drinking (mer än fyra enheter vid samma tillfälle) i tidig graviditet **men före kännedom om graviditet samt om AUDIT <6** kan BMM-barnmorskan samtala och ge information grundat på gällande kunskapsläge, utan att kontakta Haga/resursteam. Detta förutsätter att varken BMM-barnmorskan eller den gravida själv är orolig för svårigheter att avstå alkohol under resten av graviditeten.
  - Vid upprepad binge-drinking från och med 5+0, vid intag av alkohol efter kännedom om graviditet eller vid oro för svårighet att avstå alkohol, kontaktas Haga eller resursteam för handledning och vidare planering.
  - Haga/resursteam kontaktas om den gravida på grund av sent upptäckt graviditet druckit alkohol efter tidig graviditet, **även i mängder som inte utgör binge och även om AUDIT < 10.**
-

Oavsett AUDIT-poängen får den gravida och partnern (om partnern är närvarande vid besöket) information om risker med alkohol under graviditet. "Samtal kring alkohol (fosterbild med text)" används alltid.

B: Den gravida tillfrågas om aktuell eller nyligen avslutad användning av läkemedel, särskilt beroendeframkallande läkemedel såsom sömnmediciner, lugnande, stämningsstabiliserande och smärtlindrande. Då den gravida uppger intag av någon/några av dessa läkemedel kontaktas Haga eller resursteam för konsultation. Vid intag av andra mediciner som kan vara fosterskadliga kontaktas MHV-läkare.

C: Gravida rökare (även e-cigaretter) /snusare erbjuds tid för återbesök inom en vecka, för stöd kring rök- och/eller snusstopp.

D: Den gravida får frågan om den gravida använder eller någon gång använt droger. Om användning av droger senaste året, eller vid oro kring tidigare droganvändning, kontaktas Haga eller resursteam.